

חלוץ פרק שביעי עירובין

פ.א.

עין משפט נר מצוה

א [מיי פ"א מהל' עירובין
הל' ש"ע א"ח ס"י שפ"ו
ספ"ד ד:]
ב ג טו ש"ע א"ח ס"י
שפ"ו ספ"ד ו:
ג ג מ"י פ"ה מהלכות
בבב"ש הלכה ג ספ"ג
ע"ש קמ"א ט"ע ט"ד ס"י
שפ"ו ספ"ד א:
ג ד ה טו ש"ע א"ח
ס"י שפ"ו ספ"ד ו:
ג ד ו ז מ"י פ"א מהל'
עירובין הלכה ח
וט"ע ש"ס ספ"ד ח:
ה ח מ"י פ"ו מהלכות
עירובין הלכה ג ספ"ג
ע"ש א"ח טו ש"ע א"ח
שפ"ו ספ"ד א:

רבינו חננאל (המשך)
היה חסר ה"ן יתר שיעורו
במאה. וכשם שתרומה
מדימה כ"ך חלת מדימה.
ואם ניטלה ממנה כזה
השיעור ונשאר בה מוחין
בהי סעודת מערבין לו
שתי אב"מ ניטלה ממנה
חלק אחד מבי"ד כדי חלת
ואם נשפטה עיפה לעצמו או
למשה בנו אין מערבין
בה שכבר נעשתה כפרוטה.
וכן אם נפרסה כבר ותפרה
בקיטס ונראית שלימה
מערבין לו בה. אבל
אם נראית פרוטה כגון
דיעה תופרה אין מערבין
לו בה. משמיה דשמואל
אמרו מערבין בפת אורז
אבל לא בפת דוחן.
ועוד אמרו משמו מערבין
בפת עדשים. ואם היא
פת עשויה ממינים הרבה
כגון חטים ושעורים ופול
ועדשים ודוחן וכוסמין
[אין מערבין לו בה].
ועגות שעורין תאכלנה
לשיעורין תאכלנה.
לשומר כשיעור כך וכך.
רב פפא אמר עריכתה
עריכתה שעורים ולא
עריכתה חטין. כדתנן
אוכלין עראי מן העיסה
עד שתגלגל בהטנים
ותמטטם בשעורין.
גלגלה בחיטים וטימטם
בשעורין. האוכל ממנה
חיוב מיתה. כיון שהיא
נותנת המים מגבחת
חלתה, ובלבד שלא יהיה
שם ה' רבעים קמח.
ירושלמי מפני מה אמרו
מערבין בחצירות מפני
דרכי שלום, ומעשה
באותה העיסה (רביבה)
ע"ש שלום. הן חבריתה
[דבוביה] וכן דהיא חלתה
ושלחה עירובה ביד בנה
[נסב]תיה [וכפפתיה]
[ונפפתיה] ונקשתיה,
אחא אמר לאימיה אמר
הכין רחמי לי מתוך כך
ע"ש שלום. הן חלתה
דכ"ל כל נתיבותיה
שלום. מתני' נותן אדם
מעה לחנוני או לנחתום
כדי שיהיה [לן] עירובין
דבר ר' אליעזר כו.

איתבייה אביי בבב מערבין עירובי תחומין כו'. ק"ה הא
הגירסא בספרים ישנים וכן גרס ר"ח ופירש ה"ר
אברהם כולה סוגיא דה"ק תנינא חדא זימנא בכל מערבין כו' משמע
סתמא זין עירובי חצירות זין עירובי תחומין אמר רבה לאפוקי
מר' יהושע דלמנר פת אין כו' והאי
בכל מערבין אכולהו עירובין קאי
ואכולהו פליג ר' יהושע ואומר פת
אין מידי אחרניא ולא להכי אילטרין
מרי זימני דאי לא לדר ותנא צבא
דהכא הוה מוקמינן היאך לעיל
בתחומין דליירי זהו כולי פירקא
ומילתא דר' יהושע דהכא הוה מוקמינן
בחצירות דמיירי זהו לעיל ולא מפקא
היאך לעיל כלל מרבי יהושע דהכא
אזל השמא דמיתמא נמי גבי מלתא
דרבי יהושע מפקא מדידה דלאפילוגי
קאמי איתבייה אביי אביי פריך על
מה שאמר שסבר רבי יהושע דלפילו
בתחומין אין מערבין אלא בפת והכי
גרסינן בכל הספרים ישנים בכל
מערבין עירובי תחומין (א) קאמר כו'
קס"ד דהאי בכל מערבין צבא מרי
פירות קאמר מוחן משמע ליל דלמנר
פת אין מידי אחרניא לא רבי יהושע
דהא אחרניא דר' אליעזר בכל מערבין
זין בחצירות זין בתחומין קאמר וקאמי
לה גבי תחומין (ב) בכל דבר אלמא
תחומין בכל דבר לרבי יהושע אלא
לאפוקי מרבי יהושע כו' אלא האי בכל
מערבין זין בכל עמיני פת מערבין
זין בשלמין זין בחסרין והשמא מיירי
מתני' בכל מערבין דווקא בחצירות
דליירי זהו לעיל ופליג על ר' יהושע
דבעי שלמין בחצירות והא דלא שני
אפירכא דאביי דודאי רבי יהושע
מודה לתחומין בכל דבר ובצמתין
תנן בכל מערבין אפילו בחצירות כו'
יהושע פליג בחצירות לחודיהו אינו
משום דאי ר' אליעזר איירי בתרויהו
וכ' יהושע לא פליג אלא בחצירות הוה
ליה לפירוש לחצירות לחודיהו ק"ה (א)
כדי חתה וכדי דימועה מערבין
15 בה. ונראה לר"י דווקא
בצולה לחלה ועמדומע איירי דאי
לא בעיא זימנא איכא חצירה אפילו
בחסרין מועט לישנא דמתניתין
משמע דשלמין לגמרי צעי ומיהו
לשון כדי קשה דהוה ליה למימר
חלתה ודמועתה ואור"י דנקט כדי
לאשמועינן דלפילו נטל לשם חלה אם
פריש יומר מכדי לורכך איכא חצירה
ואם תאמר כיון דאשמועינן כדי חלתה
דהוה אחד מארבעים ושמונה כל שכן
כדי דימועה דהוה יותר ממאה
ואור"י דק"ד דלדמועה כיון דמוז הכי
וכדור"ט

גב' לאפוקי מדר' יהושע דלמנר פת אין מידי אחרניא לא קא משמע
לן מסני' בכל אפילו יין ופירות ואי מהיחא הוה אחרניא התם הוה
דבעירובי תחומין עסקינן והתם מודה רבי יהושע דליכא למיחש
משום איצה כי הלא בעירובי חצירות דטעמא משום איצה דללקמן
אכל בעירובי חצירות אימא לא להכי
הדר תנייה גבי חצירות. לישנא
אחרניא גרסינן לאפוקי מדר' מאיר
דלמנר צפת אין מידי אחרניא לא צפ'
הדר (לעיל דף ע"א:) קמ"ל בכל והיא
היא: **איציבה אביי** **בכל מערבין**
עירובי חצירות גרסינן **ובכל משתתפין**
שיתופי מבואות ולא אמרו לערב בפת אלא
במצד בלבד מאן שמעת ליה דאמר פת אין
מידי אחרניא לא רבי יהושע וקתני בכל
אלא אמר רבה בר בר חנה לאפוקי מדרבי
יהושע דאמר שלימה אין פרוסה לא קמשמע
לן בכל ופרוסה מאי טעמא לא אמר רבי
יוסי בן שאול אמר רבי משום איבה אמר
ליה רב אחא ברביה דרבא לרב אשי עירבו
כולן בפרוסות מהו א"ל ° שמוא יחזור דבר
לקלקולו א"ר ° ויחנן בן שאול ניטלה הימנה
כדי חלתה וכדי דימועה מערבין לו בה
והתניא כדי דימועה מערבין לו בה כדי
חלתה אין מערבין לו בה לא קשיא הא
= בחלת נחתום הא בחלת בעל הבית ° דתנן
שיעור חלה אחד מעשרים וארבעה העושה
עיסה לעצמו ועיסה למשתה בנו אחד מעשרים
וארבעה נחתום שהוא עושה למכור בשוק
וכן האשה שעשתה למכור בשוק אחד
מארבעים ושמונה אמר רב חסדא ד תפרה
לן בה לא קשיא ° הא דידע תיפרה הא דלא
ידע תיפרה א"ר זירא אמר שמואל מערבין
בפת אורז ובפת דוחן אמר מר עוקבא לדידי
מופרשא לי מיניה דמר שמואל ° בפת אורז
מערבין ובפת דוחן אין מערבין אמר רב חייה
בר אבין אמר רב ° מערבין בפת עדשים איני
והא הדיא דהואי בשני דמר שמואל ושדייה
לכלביה ולא אכלה הדיא דשאר מינים
הויא דכתיב ° ואתה קח לך חטין ושעורים
ופול ועדשים ודוחן וכוסמים וגו' רב פפא
אמר הדיא צלויה בצואת האדם תעגנה
דכתיב ° והיא בגללי צאת האדם תעגנה
לעיניהם מאי ועגת שעורים תאכלנה אמר
רב חסדא לשיעורים רב פפא אמר ° עריבתה
° בעריבת שעורים ולא ° בעריבת חטים:
מתני' נותן אדם מעה לחנוני ולנחתום
כדי שיזכה לו עירוב דברי רבי אליעזר
והכמים אומרים ° לא זכו לו מעותיו
ומודין

א) לעיל ט: קדושין לה.
ב) גי' הלאש' ויפתא א. חלה
צ"כ מ"ג, ד) בקד"י גי' הדי
גמ' ובש"י כ"כ ע"כ עריכתה
עריכתה. וז"ל הגאון יע"ן
ז"ל, ט) וע"ש ח"ס' שנת
לר' ד"ה י"ק.

תורה אור השלם

1. ואתה קח לך חטין ושעורים ופול וקדשים ודוחן וקסמים ונתתה אותם בכלי ארז ונתת אותם לך לקחם מספר הקמים אשר אתה שוכב על צדך שלש מאות ותשעים יום תאכלנה: יחזקאל ד ט
2. וצגת שעורים תאכלנה ודיא בגללי צאת הקדש תעגנה לעיניהם: יחזקאל ד י ב

הגהות הב"ח

(א) ח"ס' ד"ה אימיה וכו' בכל הספרים ישנים בכל מערבין עירובי תחומין כו' קס"ד כ"ל וז"ל וז"ל קאמי נחמק: (ב) בא"ר וקמי לה גבי תחומין דמערבין בכל דבר אלמא:

גליון הש"ס

גב' שבא יחזור דבר לקלקולו. גיטין 97 ה ע"ב:

רבינו חננאל

[ת"ר]ן בכל תחומין עירובי תחומין וכו' משתתפין שיתופי מבואות ולא אמרו לערב בפת אלא בעירובי חצירות בלבד. ואוקימנא להא בריוותא (לר') דה"ה יהושע היא דקתני בתחומין ובמבואות בכל. ובחצירות בפת. והני מילי בשלימה אבל בפרוסה לא. ופרוסה איבה טעמא לא משום איבה. דאמר אביי מיתנינא אנה שלימה והיא פרוסה. ואמרין ואי לייתה כולה פרוסה ליתכא איבה מאי. ושנינן גזירה שמא יביא אחד פרוסה ואחד שלימה ויבואו ליה לקלול איבה כדאמרן. וסוגיין דשמעתין כדי יהושע דאמר שלימה אין פרוסה לא. א"ר יונתן בן שאול א"ר אמר ניטלה מכבי העירוב כדי חלתה כדי חלת הנחתום העושה למכור בשוק, או אשה העושה למכור בשוק. שהוא אחד מארבעים ושמונה בעיסה. וכדי דימועה שהוא אחד ממאה ועוד. דתנן בתרומות פרק [ד'] ר' אליעזר אמר תרומה עולה באחד ומאה ר' יהושע אמר במאה ועוד. ר' יוסי בן המשולם אמר [ועוד] קב למאה] סאה, ונתת [לדומע] [לדומע]. ואמרו בתלמוד ארץ ישראל והלכה כדברי של ר' יוסי בן המשולם. נמצא המדמע סאה במאה אין

בעירוב עם צעירי חס יבואו בני המבוי לקחת ממך ככר לעירוב או יין לשיתוף יהא לי חלק צו: לא זכו לו מעותיו. שאין מעות קונות עד שימשוך ואפי' עירב החנוני הזה לכל האחרים ויכה גם לזה אינו עירוב שהיה לא נחתום לזכות לו בזמנת חס כשאר מוכין עירוב אלא לקנות המעה והרי אינה קנויה לו דכיון דמעות אינן קונות לא סמכא דעתיה דהאי ולא הוי דעתיה לאקנוי ונמצא מערב לו בזמנתו שלא מדעתו:

לא זכו לו מעותיו. פירש הקונטרס ואפילו עירב החנוני הזה לכל האחרים ויכה גם לזה אינו עירוב שהיה לא נחתום לזכות לו בזמנת חס כשאר מוכין עירוב אלא לקנות המעה והרי אינה קנויה לו וזמנתו פירש כן דלפילו מתכוין לו להקנות לו בזמנת חס כשאר מוכין עירוב וקנה לו מן השוק אינו עירוב כיון שהנותן מתכוין לקנות לו מן החנוני ואין המעה קונה לו וכל היכרות שעושה החנוני שלא מדעתו צעל הצית קא עביד ואין מערבין אלא לדעתו ולשון הקונטרס נמי מוכיח כן בסמוך: בראשונה